

מדינת ישראל

משרד האוצר - אגף החשב הכללי
ועדת האינטרנט הממשלתית
WWW.ITPOLICY.GOV.IL

שם המסמך : אחריות לחומר בלתי חוקי באינטרנט

תאריך כתיבה : 1/3/98

גירסא : 1.0

שם לאחזור : docs/illegal

כותב המסמך : בריאן ניגן, עו"ד - היועץ המשפטי ללשכה המרכזית לסטטיסטיקה

מבוא

רשת האינטרנט היא עולם חדש המושתת על יסודות פרי דמיונו של האדם. היא נשענת על פרוטוקולים עם שמות כמו http ו-tcp/ip. משתמשים בה שפות זרות כמו Java, html ו-ActiveX. אנחנו "גולשים" באינטרנט ואנחנו "מבקרים" ב"אתרים" - הכל באמצעות דפדפנים עם שמות כמו "Navigator" ו-"Explorer". לא במקרה מכנים את האינטרנט "סייברספייס" - הרי הוא ממש מקום אחר, עולם אחר.

יחד עם זאת, אנשים הם אנשים, הן בעולם הזה והן בסייברספייס. לכן, אותם סוגים של בעיות משפטיות המתעוררים בעולם הזה, מתעוררים גם בסייברספייס. אולם, מאחר ומדובר בסביבה חדשה, לפעמים חוקים ותקדימים משפטיים המתאימים לעולם הזה, אינם נותנים מענה הולם מחוצה לו.

במדינות רבות גוברת המודעות לסוגיות משפטיות שהן מיוחדות לסביבת האינטרנט. בעניין האחריות לחומר בלתי חוקי באינטרנט, מודעות זו מתבטאת במספר פסקי דין מנחים בארה"ב, ובפסיקה וחקיקה באירופה. בישראל, טרם נדון הנושא בבתי המשפט, וקשה לדלות מן החקיקה הקיימת כיצד עליהם לפסוק כאשר יידרשו לנושא.

בהמשך, אבקש להמחיש את הסוגיה של אחריות לחומר בלתי חוקי באינטרנט באמצעות תיאור מעשה שהיה בארה"ב. לאחר מכן אדון בהתפתחות הדין בארה"ב ובאירופה. ולבסוף, אציג את המצב המשפטי בישראל.

הצגת הסוגיה

ביום 19 באפריל 1995, פוצץ בנין הפדרלי באוקלאהומה סיטי שבארה"ב. נהרגו עשרות בני אדם, כולל ילדים קטנים שהיו במעון היום בבניין. תושבי ארה"ב נאחזו בתדהמה, כאב וזעם. האירוע זעזע את העם כולו.

ימים ספורים לאחר מכן, ביום 25 באפריל 1995, אדם שזהותו איננה ידועה עד היום, פרסם הודעה ב"לוח מודעות אלקטרוני" של AOL, ספק שירותים מקוונים בארה"ב, ובה מסר שניתן לרכוש גופיות הנושאות אמרות חסרות טעם בנוגע לפיצוץ בנין הפדרלי באוקלאהומה סיטי. בהודעה נאמר כי יש לפנות לאדם בשם Ken, במספר טלפון מסוים. מלבד השם ומספר הטלפון, תוכן ההודעה היה כוזב. אותו איש, Kenneth Zeran, אכן ניהל עסק מביתו באמצעות מספר הטלפון שזכר בהודעה, אך לא מכר גופיות מן הסוג שזכר בהודעה האנונימית. עקב פרסום ההודעה, אנשים זועמים רבים החלו להתקשר ל-Zeran, תוך הבעת כעס על מה שהוא כביכול מוכר- והיו כאלו שאף איימו על חייו. Zeran לא רצה לשנות את מספר הטלפון, כי המספר שימש לו לעסק. לכן, התקשר באותו יום ל-AOL ומסר לנציגה על מה שקרה. נציג החברה הבטיח כי ההודעה הפוגעת תוסר מלוח המודעות. ההודעה אכן הוסרה, אך לא ברור תוך כמה זמן.

למחרת, ביום 26 באפריל, אותו אלמוני פרסם עוד הודעה בדומה לקודמה, אבל הפעם, נאמר כי אם קו הטלפון תפוס, יש לנסות להתקשר שוב בגלל עומס הרב של הפונים. עקב כך, גבר מספר שיחות הטלפון של אנשים זועמים. במשך עוד ארבע ימים, אותו אלמוני המשיך להציג הודעות דומות בלוח המודעות של AOL, ועוד הוסיף שניתן לקנות פריטים נוספים שאף הם נושאים אמרות חסרות טעם בנוגע לפיצוץ. Zeran המשיך להתקשר ל-AOL, ונמסר לו כי החשבון של מי שמפיץ את ההודעות הכוזבות ייסגר בימים הקרובים. Zeran גם הודיעה ל-FBI על המקרה. עד ליום 30 באפריל, Zeran קיבל שיחה אחת כל שתי דקות מאנשים זועמים.

בינתיים, קריין בתחנת רדיו באוקלאהומה סיטי קיבל עותק של ההודעה הראשונה שהוצגה בלוח המודעות של AOL. ביום 1 במאי, הוא סיפר ברדיו על ההודעה, ייחס אותה בטעות ל-Zeran, וביקש מן השומעים להציק לו עם שיחות טלפון. עקב כך, הוצף Zeran בשיחות אלימות ומאיימות נוספות. משך מספר ימים לאחר מכן, Zeran דיבר עם נציגי AOL ותחנת הרדיו. הוא גם דיבר עם המשטרה המקומית, אשר הציבו שמירה על ביתו שמא מישהו ינסה לפגוע בו. עד ל-14 במאי, אחרי שעיתון מקומי באוקלאהומה סיטי פרסם מאמר שחשף את ההודעות ב-AOL כוזבות, ולאחר שתחנת הרדיו פרסמה התנצלות, מספר שיחות הטלפון מאנשים זועמים ירד לכ-15 ליום.

ביום 23 באפריל 1996 הגיש Zeran תביעה לפיצויים נגד AOL. הוא לא תבע את האדם האלמוני שפרסם את ההודעות ב-AOL, כי, על פי טענתו, AOL ניהלה רישומים לקויים שמנעו את זיהוי האיש.

ההודעות אודות Zeran בלוח המודעות של AOL היוו הוצאת לשון הרע. נשאלת השאלה- מי צריך לשאת באחריות לכך?

ברור שמי שפרסם את ההודעות צריך לשאת באחריות- אבל בנסיבות המקרה, לא ידוע מי הוא.

האם ספק השירות, AOL, צריך לפצות את התובע, מאחר ולא פעל כדי למנוע פרסום לשון הרע, אף על פי שידע על השימוש בכלים שלו לביצוע הפרסום הנ"ל, ואף על פי שהיו לו הכלים כדי למנוע את הפרסום?

מקרה זה ממחיש מצב טיפוסי בסביבת האינטרנט. פלוני עושה מעשה "בלתי חוקי", באמצעות תשתית מחשוב של ספק שירות אינטרנט, ועקב כך, נפגע אדם אחר. האם ספק השירות צריך לשאת באחריות לכך **בנוסף** למזיק הישיר? יש לציין כי המעשה הבלתי חוקי איננו מוגבל להוצאת לשון הרע- הוא יכול להיות הפרת זכויות יוצרים, פגיעה בפרטיות, הצגת מצג שווא רשלני וכו'. יש גישות שונות בעולם לסוגיה זאת. בהמשך, אציג את הדין כפי שהוא מתפתח בארה"ב ובאירופה, ולאחר מכן, אדון במצב בישראל.

ארה"ב

זכויות יוצרים

הדין אודות אחריות ספק שירות למעשה הזולת בארה"ב מבחין בין הפרת זכויות יוצרים לבין הוצאת לשון הרע. הוא מתבסס על מספר פסקי דין בלבד, שאף אחד מהם איננו של בית המשפט העליון של ארה"ב. יתירה מזאת, הנושא טרם הוסדר בחקיקה. עקב כך, המצב עדיין בשלבי התפתחות, ומה שאני אומר היום יכול להשתנות מחר.

בעניין הפרת זכויות יוצרים, בולטת החלטת בית משפט פדראלי בקליפורניה, בספטמבר 1995, בעניין *RTC .Religious Technology Center v. Netcom et al*. תבע שלושה גורמים בגין הפרת זכויות יוצרים. הראשון הוא אדם בשם Ehrlich, אשר הפיץ, ללא רשות, באינטרנט, יצירות של מייסד כנסיית הסיינטולוגיה, L.Ron Hubbard, אשר זכויות היוצרים בהן שייכות לתובע. הנתבע השני היה ספק שירות האינטרנט של אותו Ehrlich, אשר דרכו הועבר החומר לספק אחר. הנתבע שלישי היה הספק האחר, Netcom, שאצלו נאגר החומר המפר ודרכו הופץ החומר לעולם כולו באמצעות האינטרנט.

RTC טען כי כל אחד מן הנתבעים נושא באחריות ישירה לפגיעה בזכויות היוצרים שלו ביצירות. לגבי Ehrlich, הטענה ברורה. אבל לגבי ספקי השירות? לטענת RTC, Ehrlich יצר עותק מפר של כל אחד מן היצירות, ומסר אותם לספק השירות שלו. ספק השירות שלו יצר עותקים דיגיטליים של היצירות על המחשב שלו, ושלה אותם למחשב של Netcom. העותקים המפרים נשארו על המחשב של Netcom, וגם הופצו לעולם כולו, תוך יצירת עותקים מפרים נוספים. על ידי יצירת עותקים מפרים של היצירות והפצתם ללא רשות מאת בעל זכויות היוצרים, הפרו כל הנתבעים, לטענת RTC, את זכויות היוצרים שלו ביצירות.

Netcom ביקש למחוק את התביעה על הסף מחוסר עילה, בטענה שאין לראות אותו כאחראי באופן ישיר להפרת זכויות היוצרים של התובע. הוא טען כי אין כל אפשרות באינטרנט לדעת איזה חומר מועבר, מי מעביר אותו, אם מדובר בהפרת זכויות יוצרים וכו'. הוא טען כי קבלת עמדתו של התובע תביא לסגירתה של האינטרנט.

בית המשפט דחה את עמדתו של התובע וקבע:

The court is not persuaded by plaintiffs' argument that Netcom is directly liable for the copies that are made and stored on its computer. Where the infringing subscriber is clearly directly liable for the same act, it does not make sense to adopt a rule that could lead to the liability of countless parties whose role in the infringement is nothing more than setting up and operating a system that is necessary for the functioning of the Internet. ... The court does not find workable a theory of infringement that would hold the entire Internet liable for activities that cannot reasonably be deterred.

יחד עם זאת, בית המשפט לא היה מוכן לפסול את האפשרות כי Netcom ישא **באחריות תורמת** (Contributory Negligence), להפרת זכויות היוצרים של התובע על פי הכללים שנקבעו בפסיקת ארה"ב. בהסתמך על הלכה פסוקה, קבע בית המשפט (עמ' 14) **שאחריות תורמת** להפרת זכויות יוצרים על ידי צד ג' תוכר אם הנתבע, **תוך ידיעה** אודות הפעולה המפרה של צד ג', מסית, גורם או תורם באופן מהותי, להתנהגות המפרה של אותו צד ג'. אחריות כזאת מכונה "אחריות עם ידיעה". במילים של בית המשפט:

Liability for participation in the infringement will be established where the defendant, "with knowledge of the infringing activity, induces, causes or materially contributes to the infringing conduct of another".

בית המשפט החליט כי אין מקום לדחות את התביעה על הסף, מאחר והוכח לכאורה קיום תשתית עובדתית אשר עשויה, במהלך המשפט, להוביל לקביעת אחריות Netcom בגין הפרת תורמת של זכויות יוצרים. יצוין כי התיק לא הגיע לדיון מלא בבית המשפט, והושגה פשרה מחוץ לכותלי בית המשפט, שתוכנה לא פורסם.

הוצאת לשון הרע

בעניין הוצאת לשון הרע, הבחין בית משפט פדראלי בשנת 1991, ב- *Cubby, Inc. v. Compuserve*, בין אחריות מוציא לאור לבין אחריות מפיץ בכל הנוגע לפרסום לשון הרע של צד ג'. לגבי מוציא לאור, הדין קובע שהוא אחראי לכל מה שמתפרסם תחת ידו, בין אם ידע על תוכן החומר, ובין אם לא. לגבי מפיץ, אין הוא נושא באחריות למה שהוא מפיץ, אלא אם כן ידע, או היה עליו לדעת, על כך שהוא מפיץ חומר בלתי חוקי, ולא נקט פעולות כדי למנוע המשך ההפצה. על רקע הבחנה זאת, שאל בית המשפט אם יש לראות בספק שירות כמוציא לאור או כמפיץ. בנסיבות המקרה הספציפי, הוכח להנחת דעתו של בית המשפט כי הספק, *Compuserve*, לא פיקח על החומר שהתפרסם דרך השירות שלו ולא ערך אותו. לפיכך, קבע בית המשפט כי הספק משמש אך ורק כמפיץ, והוא לא ישא באחריות להוצאת לשון הרע של הזולת אלא אם כן ידע, או היה צריך לדעת, שהוא מפיץ חומר אשר מכיל לשון הרע ואינו נוקט צעדים כדי למנוע זאת.

בפסק דין אחר, *Stratton Oakmont, Inc. v. Prodigy Services Co.*, קבע בית המשפט העליון בניו יורק בשנת 1995 כי הנתבע, ספק שירותים מקוונים, שלט ופיקח על חומר שהוצג דרך השירות שלו, ולכן פעל כמוציא לאור, אשר נושא באחריות מוגברת ביחס למה שמתפרסם תחת ידו.

בנובמבר 1997, פסק בית משפט פדראלי לערעורים בעניינו של *Zeran*. במקרה זה, ברור ש-AOL ידע על פרסום לשון הרע דרך השירות שלו, וגם ברור שלא מנע המשך פרסום לשון הרע משנודע לו על כך. לפי הדין הקיים, היה על AOL לשאת באחריות כלפי *Zeran* ולפצות אותו על הנזק שנגרם לו.

ואולם, בית המשפט דחה את התביעה, בהסתמך על תיקון חקיקה משנת 1996. תיקון זה, היום סעיף (1)(c)230 ל-*Communications Decency Act*, קובע:

No provider or user of an interactive computer service shall be treated as the publisher or speaker of any information provided by another information content provider.

הכוונה המוצהרת של הסעיף הנ"ל הייתה לאפשר לספקי שירות לפקח על תוכן החומר המועבר דרכם, ולמנוע הפצת חומר שלדעתם איננו ראוי להפצה באמצעות התשתיות שלהם - בין אם מדובר בחומר חוקי ובין אם מדובר בחומר בלתי חוקי. סעיף 230 מיועד לנטרל את תוצאות פסקי הדין *Compuserve* ו-*Prodigy*, כך שספק שירות שיפעיל פיקוח, לא יוחזק בתור מוציא לאור הנושא באחריות מוגברת בנוגע לפרסום חומר בלתי חוקי שמקורו בצד ג'. לפי ההגיון הפשוט, לא היה בסעיף 230 כדי לשנות את ההלכה שאם הובא לידיעת ספק שירות פרסום חומר בלתי חוקי על ידי צד ג' באמצעות השירות, על הספק לפעול להפסקת פעולה זאת - ואם לא יעשה כן, ישא באחריות כלפי הניזוק.

Zeran הסתמך על טיעון כזה, אך בית המשפט לא קיבל אותו. הוא דחה את התביעה וקבע כי אי-אפשר לצפות מספקי שירות כי הם יסירו חומר משירותיהם כל פעם שמישהו טוען כי יש בחומר כזה אלמנט בלתי חוקי, כגון הוצאת לשון הרע. בעניין ההלכה של "אחריות עם ידיעה", קבע בית המשפט כי סעיף 230 הנ"ל שינה את המצב המשפטי בארה"ב, ולפיכך, אין להכיר יותר באחריות של ספק שירות להוצאת לשון הרע של צד ג', אפילו ידע בפועל על הפרסום הבלתי חוקי.

בית המשפט קיבל את עמדת AOL כי אין לו את היכולת לשפוט תלונות של אנשים בנוגע להוצאת לשון הרע. אם הוא ישא באחריות להוצאת לשון הרע כל פעם שלא יפעל על פי בקשת מתלונן, התוצאה תהיה שיהיה עליו להיענות לכל פניה מאת הציבור להסרת חומר שלפי הטענה הוא בלתי חוקי - כי אם לא יעשה כן, יהיה חשוף לתביעות אזרחיות אשר ההתגוננות בפניהן תביא לסגירת העסק - ואף לסגירת האינטרנט. התוצאה מכך תהיה פגיעה חמורה בחופש הדיבור. באימוץ טענה זאת, קבע בית המשפט:

Strict liability upon notice has a chilling effect on the freedom of Internet speech.... Because the probable effects of distributor liability on the vigor of Internet speech and on service provider self regulation are directly contrary to §230's statutory purposes, we will not assume that Congress intended to leave liability upon notice intact.

בסיכום, ההלכה שנקבעה בפסק דין *Netcom*, לפיה ספק שירות ישא באחריות להפרת זכויות יוצרים של צד ג' אם ידע על כך ולא פעל כדי למנוע זאת, עדיין תקפה. לעומת זאת, פסק דין *Zeran*

קבע סטנדרט שונה בגין הוצאת לשון הרע- לפיו ספק שירות יהיה פטור מכל אחריות לפרסום לשון הרע של צד ג' באמצעות השירות שלו. מתבקשת השאלה: האם מוצדק הקיום של שני סטנדרטים? יתירה מזאת, על פי התוצאה בפסק דין Zeran, מה על נפגע לעשות עקב פרסום לשון הרע נגדו באמצעות האינטרנט?

גרמניה

סעיף 5 לחוק השימוש בשירותי תקשוב הגרמני (Act on the Utilization of Teleservices), אשר נחקק באוגוסט 1997, מסדיר את אחריותם של ספקי שירות לפרסום חומר בלתי חוקי של צדדי ג'. לעומת הדין בארה"ב, אין החוק הגרמני מבחין בין סוגים שונים של חומר בלתי חוקי. הוא כן מבחין בין סוגים שונים של ספקים אשר משמשים כאכסניה לחומר של צד ג'; וספקים אשר משמשים אך ורק כצינורות להעברת חומר כאמור ממקום למקום. במקרה הראשון, קובע סעיף 5(2) לחוק כי לא ישא ספק באחריות לחומר בלתי חוקי של צד ג' אשר מופץ דרכו אלא אם כן נתקיימו שלושה תנאים:

- א. ידע בפועל על הימצאות החומר הבלתי חוקי אצלו;
- ב. לספק האמצעים הטכניים למנוע את ההפצה;
- ג. ניתן לצפות מן הספק באופן סביר שהוא ימנע את הפצת החומר.

בתרגום לאנגלית, קובע סעיף 5(2):

Providers shall not be responsible for any third-party content which they make available for use unless they have knowledge of such content and are technically able and can reasonably be expected to block the use of such content.

לגבי ספק אשר משמש רק הצינור להעברת חומר, קובע החוק שהוא לא ישא באחריות לחומר בלתי חוקי של צד ג'.

Providers shall not be responsible for any third-party content to which they only provide access. The automatic and temporary storage of third-party content due to user request shall be considered as providing access.

ואולם, לפי סעיף 5(3) לחוק הגרמני, אם יגיע ל"ספק צינור" ידיעה על כך שחומר בלתי חוקי מועבר דרכו, יהיה עליו למנוע פרסום החומר בהתאם לחוקים הכלליים שחלים עליו, אם יש לו הכלים הטכניים למנוע הפצת החומר וניתן לצפות ממנו באופן סביר שימנע את הפצת החומר.

The obligations in accordance with general laws to block the use of illegal content shall remain unaffected if the provider obtains knowledge of such content while complying with the telecommunications secrecy under §85 of the Telecommunications Act and if blocking is technically feasible and can be reasonably be expected.

לפיכך, החוק הגרמני מאמץ את הגישה של "אחריות עם ידיעה", אך מסייג את אחריות הספק ביכולת הטכנית למנוע את הפצת החומר הבלתי חוקי ובסבירות מניעת ההפצה. בכך מנסה המחוקק הגרמני לאזן בין האינטרסים של ניזוקים בכוח לבין האינטרסים של ספקי שירות.

הולנד

בפסק דין *Scientology v. Providers and Karin Spaink*, קבע נשיא בית המשפט המחוזי ב-Hague, במרס 1996, בתביעה זוהה במהותה לזאת שבעניין *Netcom*, כי אין לראות ספקי שירות כאחראים לחומר בלתי חוקי המועבר דרכם אלא אם ידעו על כך ולא נקטו בצעדים כדי למנוע זאת. אמר בית המשפט:

A responsibility might be assumed in a situation where it is unequivocally clear that a publication of a user is wrongful and where it can be assumed with reason that such is known to

the access provider, for instance because someone has notified the provider of this. In such cases, Internet access providers might be requested to take steps against the user in question.

הקהילה האירופית

במסמך שהוגש לפרלמנט האירופאי באפריל 1997 בנושא "תוכן בלתי חוקי ופוגע באינטרנט" (Illegal and Harmful Content on the Internet) אומצה הגישה לפיה ספק שירות, המשמש כאכסניה לחומר של צדדי ג', יפעל להסרת חומר בלתי חוקי של צד ג' אם הובא לידיעתו, לפחות לכאורה, הימצאותו של חומר כזה אצלו. מדובר בחומר בלתי חוקי ללא הבחנה בין סוגים שונים, הן במישור האזרחי והן במישור הפלילי.

Once a host service provider becomes aware of the prima facie illegality of content hosted on his server, in principle the legislation in the Member States foresee that he must clearly take steps to remove the content in question.

לגבי ספקים אחרים, המשמשים כצינורות בלבד, מנסחי המסמך מצביעים על חוסר היכולת הטכנולוגית למנוע העברת חומר בלתי חוקי ספציפי שמקורו ממחשב מסוים, מבלי גם לפגוע בהעברת חומר חוקי שמקורו מאותו מחשב.

סיכום המצב בארה"ב ואירופה

ההתפתחות האחרונה בארה"ב בעניין Zeran מצביע על כיוון של שחרור ספקי שירות מאחריות לחומר בלתי חוקי המופץ דרכם, וזאת במגמה לשרת את ערך חופש הביטוי. לעומת זאת, המגמה באירופה היא להטיל אחריות על ספקי שירות, ככלי למניעת הפצת חומר בלתי חוקי או חומר שיש בו כדי לפגוע בערכים שונים. עם זאת, יש לציין כי באף שיטה, אין ספק שירות נמצא אחראי אלא אם כן הייתה לו ידיעה על כך שהשירות שלו משמש להפצת החומר הבלתי חוקי ואם לא נקט באמצעים כדי למנוע הפצת החומר.

ישראל

בישראל טרם נדון נושא זה בבתי המשפט וקיים חוסר ודאות בכל הנוגע לסוגיות שנזכרו לעיל.

בעניין זכויות יוצרים, אין בחקיקה או בפסיקה הקיימת שום רמז כיצד יפסוק בית המשפט במקרה שתוגש נגד ספק שירות אינטרנט תביעה בעילת הפרת זכויות יוצרים על ידי אחסנה או העברה של עותק מפר של יצירה אשר נוצר על ידי צד ג'. יחד עם זאת, קובע סעיף 7 לחוק זכויות יוצרים 1911 כי כל עותק מפר של יצירה הוא בחזקת רכוש של בעל זכות היוצרים. לפיכך, בעל הזכות היוצרים יכול לפנות לבית המשפט כדי לקבל את החזקה בו או כדי לתבוע בעילה של "נטילת רכושו של אחר שלא כדין". ניתן אולי לפרש סעיף 7 במובן זה כי אם עותק מפר של יצירה נמצא באופן דיגיטלי על סרור של ספק שירות, בעל הזכויות ביצירה רשאי לפנות לבית המשפט כדי להוציא צו נגד הספק אשר יחייב אותו להסיר את העותק המפר ממערכת המחשב שלו ולמנוע המשך השימוש בו.

לגבי הוצאת לשון הרע, קובע סעיף 11 לחוק איסור לשון הרע, התשכ"ה-1965, כי מוציא לאור יהיה אחראי לפרסום לשון הרע "באמצעי תקשורת" - כאשר "אמצעי תקשורת" מוגדר - "עיתון כמשמעותו בפקודת העתונות וכן שידור רדיו וטלוויזיה הניתנים לציבור". לא כלולה בהגדרה זאת רשת האינטרנט. לפי הפשט, אפוא, אין לראות בספק שירות אינטרנט כ"עורך" בהפצת לשון הרע דרך השירות שלו.

סעיף 12 לחוק איסור לשון הרע מתייחס לאחריות מפיץ. אך הוא מטיל אחריות להפצת לשון הרע על המפיץ רק אם הוא מפיץ "לשון הרע בדפוס" וידע או היה עליו לדעת על כך. במילים אחרות, מאחר וספק שירות אינטרנט איננו עוסק בחומר מודפס - אין אפשרות לראותו בתור "מפיץ" ביחס להפצת לשון הרע של צד ג', ולא ישא באחריות אפילו ידע או היה עליו לדעת כי הוא מפיץ לשון הרע

דרך השירות שלו.

בעניין הוצאת לשון הרע, דומה כי הדין בישראל זהה מן ההפקר לדין בארה"ב היום בעקבות פס"ד Zeran. יחד עם זאת, אין כל בטחון שבית המשפט, אם יידרש לסוגיה זאת, יגיע לאותה מסקנה.

הסוגיה של אחריות ספקי שירות נדונה בצוות "חוק ומשפט" אשר פעל במסגרת הכנת דו"ח מטעם ועדת הכנסת לתקשוב ומידע. הדו"ח הסופי, "הערכות מדינת ישראל לעידן המידע" פורסם באינטרנט במרס 1997. בפרק על חוק ומשפט, נאמר:

סוגיית אחריותם של ספקי אינטרנט לתכנים מזיקים מחייבת התייחסות מפורשת בחקיקה. היא טרם נדונה על ידי ביהמ"ש בארץ, ולא ברור כיצד ייושמו כללים משפטיים קיימים בסביבה החדשה של האינטרנט. חוסר הוודאות המשפטי מזיק לתעשיית האינטרנט המתפתחת, וחושף את תעשיית האינטרנט בארץ לסיכונים מיותרים אשר עלולים להשפיע על מבנה השוק... ועל זרימת המידע..., ועל זמינות השירותים למשתמשי קצה.

אני שותף לדעה זו ולהמלצת הצוות כי יש לחוקק חקיקה אשר תסדיר את הנושא, מבלי להטיל אחריות מוגברת על ספקים, שמא ייפגע חופש הביטוי ותפגע התפתחות האינטרנט בישראל. דומה כי המלצת הצוות מתיישבת עם המגמה מחוץ לישראל. אני תקווה כי הדברים שהצגתי כאן ישמשו כנקודת מוצא לדיון מעמיק בסוגיה, ולבסוף, לחקיקת חוק אשר יאזן בין האינטרסים השונים.

ביבליוגרפיה

מאמרים ודו"חות

Illegal and Harmful Content on the Internet, Communication to the European Parliament, the Council, the Economic and Social Committee and the Committee of the Regions, 10 April 1997,
<<http://www2.echo.lu/legal/en/internet/content/communic.html>>

Liability for On-line Intermediaries, Institute for Information Law, Amsterdam, August 1997, <<http://www.imprimatur.alcs.co.uk/download.htm>>

הערכות מדינת ישראל לעידן המידע, ועדת הכנסת לתקשוב ומידע, מרס 1997, עמ' 42-43,
<http://www1.knesset.gov.il/infocom/visual/final/final_t.htm>

חקיקה

Communications Decency Act (CDA), 47 U.S.C § 230,
<<http://law.house.gov/usc.htm>>*

HR 2180- On-line Copyright Liability Limitation Act,
<<http://thomas.loc.gov>>*

Act on the Utilization of Teleservices (Germany),
<<http://www.iid.de/rahmen/iukdge.html>>

פסקי דין

Cubby, Inc. v. CompuServe, Inc., 776 F. Supp. 135 (S.D.N.Y. 1991)

Religious Technology Center v. Netcom On-Line Communication Services, 907 F. Supp. 1361 (N.D. Cal 1995)

Scientology v. Providers and Karin Spaink, (District Court of the Hague, 12 March 1998), <<http://www.xs4all.nl/~kspaink/cos/verdleng.html>>

Stratton Oakmont, Inc. v. Prodigy Services Co., (N.Y. Supreme Ct. 1995)

Zeran v. America Online Incorporated, (United States Court of Appeals, 4th Circuit, Nov. 12, 1997), <<http://www.law.emory.edu/4circuit/nov97/971523.p.html>>

*- כתובת של דף בית שדרכו ניתן להגיע לחומר הנזכר.

הערה : כל ההפניות לכתובות באינטרנט מעודכנות ליום 10 בפברואר 1998.